

1. Bilag 2 Oversigt over rådgivningsydelser

I de følgende skemaer er beskrevet de enkelte tilbud/ydelser, som er omfattet af rammeaftalen for socialområdet 2008, hvor der er aftale om trækingsret eller abonnement. Beskrivelsen er udarbejdet på ydelsesniveau, dvs. at det samme tilbud optræder med flere ydelser.

På kommunikationsområdet er der indgået aftale om, at der anvendes trækingsret ved generelle rådgivningsydelser med fri henvendelsesret, kombineret takst og abonnementsordning ved særligt sårbare ydelser samt takstfinansiering ved en række veldefinerede ydelsespakker og i forbindelse med den indledende udredning, hvor der også er fri henvendelsesret. Vedrørende de takstfinansierede områder og en mere detaljeret beskrivelse af finansieringsmodellen: Se rammeaftalen for specialundervisning 2008.

Til brug for kommunernes budgetlægning kan det oplyses, at den samlede udgift for ydelserne der er omfattet af trækingsret på Hjælpemiddelcentret vil udgøre 2.032.582 kr., mens det for Misbrugscentret Region Nordjylland vil udgøre 2.659.993 kr.

Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Høreinstituttet		
Åben rådgivning. Telefonrådgivning, e-mails, personligt fremmøde m.m.	Generel vejledning og rådgivning, ansøgninger høreapparater/hjælpemidler, reparationer etc. Fri henvendelsesret.	Trækingsret
Hjælpemiddeludstilling	Udstilling samt rådgivning og vejledning om hjælpemidlerne (SEL). Fri henvendelsesret.	Trækingsret
Servicering kommuner tilbehør mv.	Tilbehør til høreapparater (filtre, slanger mv), reparationsaftaler høreapparatfirmaer.	Trækingsret
Udredning af høreproblemer i fht. arbejdsmarked og uddannelse.	Udredning. max 8 timer. Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement

Socialfaglig specialrådgivning i forbindelse med arbejdsmarkedsrelaterede problemer afledt af høreproblemer	Specialrådgivning af brugere, sagsbehandlere, arbejdsgivere mv. om høremæssige problemstillinger og løsningsmuligheder i fht. hørehæmmedes fastholdelse på arbejdsmarkedet., Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Institut for Syn og Teknologi		
Åben telefonrådgivning. Åbent hus ugentligt Informationsvirksomhed	Generel vejledning og rådgivning. Fri henvendelsesret.	Trækingsret
Synsscreening af skoleelever	Opsporing af synsproblematikker hos elever i specialskoler og specialklasser. Fri henvendelsesret.	Trækingsret
Hjælpemiddeludstilling	Udstilling samt rådgivning og vejledning om hjælpemidlerne (SEL). Fri henvendelsesret.	Trækingsret
<i>Småbørnsområdet (0-6 år)</i> - Blinde, svagsynede og	Udredning (høringssager) Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse én gang årligt.	Timetakst + Abonnement
- kommunikationshandicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret.	Timetakst + Abonnement
	Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
<i>Skoleelever (7-18 år)</i>	Udredning (høringssager)	Timetakst + Abonnement

- Blinde, svagsynede og	Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse én gang årligt.	
- kommunikationshandicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst + Abonnement
	Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse	Timetakst + Abonnement
<i>Unge (18-23 år)</i> Blinde, svagsynede og kommunikationshandicappede uddannelsesøgende i gymnasiale ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser samt udviklingshæmmede i institutioner og dagbeskæftigelse	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret.	Timetakst + Abonnement
	Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogiskbistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
<i>Voksne (18 - 65 år)</i> Blinde, svagsynede og kommunikationshandicappede - integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet – kommunens myndighedsansvar.	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 5 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst + Abonnement
	Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement

Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Hjerneskadecentret (Taleinstituttet)		
Åben telefonrådgivning	Specifik vejledning til ramte, pårørende og fagpersoner vedrørende kognitive følger efter hjerneskade og mulighed for rehabilitering herefter. Drøftelse af relevans af henvisning til Hjerneskadecentret. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
Åbent hus ugentlig – træffetid	Faglig sparring omkring en konkret sag, hvor fagpersoner kan trække på Hjerneskadecentrets tværfaglige team. Drøftelse af relevans af henvisning til Hjerneskadecentret. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
<p><i>Tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade</i></p> <p>Målgruppen er personer med følger efter let til middelsvær hjerneskade som følge af hovedtraume, apopleksi, betændelsestilstande i hjernen, tumorer, iltmangel etc.</p>	<p>1. udredning/vurdering</p> <p>Indhentning og læsning af relevante sagsakter, matchningssamtale med den ramte og pårørende, kontakt til samarbejdspartnere, udarbejdelse af skriftlig rapport indeholdende vurdering af funktionsniveau, optræningsbehov og optræningspotentiale, herunder den ramtes indsigt og motivation, samt anbefaling af relevant optræningstilbud i eget eller andet regi</p> <p>Rådgivning og vejledning Specialpædagogisk bistand (Medarbejdertimer: socialrådgiver 9 timer, psykolog 5, faglig leder 2 timer pr. bruger)</p> <p>Fortsættes i et tilbud på Hjerneskadecenteret, fratrækkes 1. udredning.</p> <p>Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.</p>	Enhedstakst + Abonnement

Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Taleinstituttet		
Åben telefonrådgivning. Åbent hus ugentlig - træffetid	Generel vejledning og rådgivning. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
<p><i>Tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade:</i></p> <p>Målgruppe er voksne, der på grund af en erhvervet hjerneskade som følge af et hovedtraume, apopleksi, tumorer m.m. har fået tale- sprog- eller kommunikative vanskeligheder.</p>	<p>1. udredning</p> <p>Afasiundersøgelse, hvis ikke denne er foretaget under sygehusindlæggelsen.</p> <p>Indhentning og læsning af relevante sagsakter, matchningssamtale med den ramte og pårørende, kontakt til samarbejdspartnere, udarbejdelse af skriftlig rapport indeholdende vurdering af funktionsniveau, optræningsbehov og optræningspotentiale, herunder den ramtes indsigt og motivation, samt anbefaling af relevant optræningstilbud</p> <p>Rådgivning og vejledning Specialpædagogisk bistand Socialfaglig bistand</p> <p>Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.</p>	Enhedstakst + Abonnement

	<p>Individuel undervisning inklusiv 2. udredning: Undervisningen er specifikt målrettet hver enkelt person.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Talepædagogisk undervisning af afasiramte 2. Talepædagogisk undervisning af dysartriramte 3. ALS - undervisning 4. Virtuel undervisning: Undervisningen foregår via et internetbaseret kommunikations- og læringsfællesskab, BaseCube, hvor den afasiramte med et personligt login har mulighed for at løse individuelt tilrettelagte opgaver, kommunikere med talepædagog og andre afasiramte, læse nyheder m.m. 5. Kommunikationsbøger via Genlyd 6. Lock-in syndrom: Taleinstituttet har her en undervisnings- og rådgivningsfunktion. Der tilbydes ofte psykologsamtaler med de pårørende. 7. Kommunikationsvanskeligheder i forhold til skader i højre hemisfære. Pårørendearbejde med i tilbuddene <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>
	<p>Undervisning/vejledning/psykologsamtale med børn og unge af afasiramte forældre.</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse.</p>	<p>Takst + Abonnement</p>
<p><i>Tilbud til børn og unge med erhvervet hjerneskade</i></p> <p>Målgruppen er børn og unge i alderen 2 – 18 år, der i opvæksten pådrager sig en hjerneskade. Hjerneskaden skal være lægeligt diagnosticeret og opstået pga. traume og sygdom.</p>	<p>1.udredning: Indhentning og læsning af sagsakter, kontakt til samarbejdspartnere, evt. anbefaling af lægelige undersøgelser, vurdering af om barnet tilhører målgruppen (Ca.tre timer pr. barn)</p> <p>Fri henvendelsesret.</p>	<p>Enhedstakst + Abonnement</p>

	<p>2.udredning (gentages efter behov) Neuropsykologisk screening og undersøgelse, incl. forslag til barnets rehabiliteringsplan Talepædagogisk screening og undersøgelse Læsepædagogisk screening og undersøgelse</p> <p>Talepædagogisk undervisning Læsepædagogisk rådgivning Rådgivning og vejledning til barnet/den unge samt familien Rådgivning/vejledning/supervision (professionelle) Iværksættelse af netværksmøder Opfølgning</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst + Abonnement
<i>Tilbud til personer med stemmевanskeligheder</i>	<p>Udredning - ved første henvendelse på Taleinstituttet "matches" der. Omfang 1 - 3 timer.</p> <p>Når talepædagog og læge sammen har foretaget undersøgelse/udredning på Foniatrisk/Logopædisk Klinik, Aalborg Sygehus (FonLog) vil der blive stillet en diagnose. Skal der iværksættes talepædagogisk undervisning, påbegyndes denne ofte i forbindelse med undersøgelsen.</p> <p>Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.</p>	Enhedstakst + Abonnement
	<p>Yderligere udredning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Rådgivning og vejledning Opfølgning</p> <p>Iværksættes efter kommunal afgørelse</p>	Enhedstakst + Abonnement
<p><i>Tilbud til personer med stammen og løbsk tale</i></p> <p>Målgruppen er personer i alle aldre, hvor der ønskes hjælp i forhold til stammen.</p>	<p>1.udredning af voksne Rådgivning og vejledning</p> <p>Fri henvendelsesret.</p>	Enhedstakst + Abonnement

	<p>Yderligere udredning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Rådgivning og vejledning Opfølgning</p>	Enhedstakst + Abonnement
<p><i>Tilbud til laryngectomerede og mundhuleopererede</i></p>	<p>Taleinstituttets konsulent og en talepædagog aflægger klienten det første besøg inden operationen. Talepædagoger og konsulent er klar til at iværksætte nødvendig undervisning og vejledning straks efter operationen – ofte ambulat.</p> <p>Den talepædagogiske bistand og talepædagogiske undervisning bygger på klientens muligheder og behov for anvendelse af spiserørsstemme, vibrator, stemmeforstærker mv.</p> <p>Fri henvendelse efter operation, hvorefter kommunen kontaktes vedr. videre forløb over 6 timer.</p>	Enhedstakst + Abonnement
<p><i>Tilbud til børn - småbørn/skolebørn</i></p>	<p>Læbe/ganeområdet – børn fra 3 år (Kommunal) Taleinstituttet yder opfølgning, undervisning, rådgivning samt vejledning på foranledning af og i samarbejde med PPR. Fri henvendelse, hvorefter kommunen kontaktes vedr. videre forløb</p>	Takst + Abonnement
	<p>Oral Motorisk Team: Taleinstituttet yder den talepædagogiske bistand til børn med oral motoriske vanskeligheder Fri henvendelse, hvorefter kommunen kontaktes vedr. videre forløb</p>	Takst + Abonnement

Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Hjælpe­mid­del­cen­tret		
Åbent hus. Generel vejledning til borger, sagsbehandlere og institutioner.	Hjælpe­mid­del­cen­trets åbne tilbud omfatter den permanente udstilling, der rummer et repræsentativt udsnit af hjælpe­mid­ler.	Træk­nings­ret
Tema­ud­stil­ling. Generel vejledning til borger, sagsbehandlere og institutioner.	På tema­ud­stil­linger er for­målet at vise op­da­teret ud­valg af pro­dukter inden­for en bestemt hjælpe­mid­del­ka­te­gори	Træk­nings­ret
Telefon­rådgivning samt rådgivning via e-mail.	Hjælpe­mid­del­cen­tret yder uvildig rådgivning med henblik på at finde egnede hjælpe­mid­ler mv. til personer med nedsat fysisk funk­tionsevne i relation til bolig­in­dre­ting og biler.	Træk­nings­ret

Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Misbrugsområdet		
Misbrugscentret Region Nordjylland		
Thisted og Morsø kommuner har ikke trækingsret på Misbrugscentrets ydelser. Aalborg kommune har det for så vidt angår Baggrundsteamet og Anonym rådgivning og vejledning.		
<i>Baggrundsteamet til gravide misbrugere.</i> Gravide kvinder med nuværende eller tidligere misbrugsproblemer.	Udredning af misbruget med henblik på egnet behandlingstilbud.	Trækingsret
	Koordinering og planlægning af behov for hjælp og støtte.	Trækingsret
	Koordinering af det tværfaglige samarbejde mellem misbrugsbehandling, sygehus og socialforvaltning.	Trækingsret
Forebyggende indsats på ungdomsuddannelserne. Elever på tekniske skoler, produktionsskoler, handelsskoler og gymnasier.	Undervisning om rusmidlers påvirkning ifht. venskaber, fremtiden, skolegang, festkultur m.v..	Trækingsret
	Temadage for lærere om signaler på misbrug, børn i misbrugsfamilier, stoffer mv..	Trækingsret
	Støtte og rådgivning med henblik på udarbejdelse af rusmiddelpolitikker.	Trækingsret
Forælderådgivning. Forældre og pårørende.	Telefonisk rådgivning og vejledning om signaler på brug og misbrug, samtaler med de unge om problemet, viderehenvisning til hjælpeforanstaltninger og forsendelse af relevant materiale.	Trækingsret
<i>Kursusvirksomhed og undervisning.</i> Forebygger i hele landet, social og sundhedspersonale, faggrupper indenfor daginstitutions- og skoleområdet og øvrige samarbejdsparter i Nordjylland.	Temadag og kurser om forebyggelse og rusmidler.	Trækingsret
	Konsulentbistand til samarbejdsparter der vil afholde temadage.	Trækingsret

<p><i>Nøglepersonkorps i nordjyske kommuner.</i> Kommunerne i Nordjylland (minus Aalborg kommune).</p>	Foredrag om relevante emner vedr. rusmidler.	Trækningsret
	Udveksling af erfaringer fra arbejdet i kommunerne.	Trækningsret
	Formidling af viden og materiale om rusmidler til skoler og andre samarbejdsparter.	Trækningsret
<p><i>Nøglepersonkorps på nordjyske ungdomsuddannelser.</i> Lærer, vejledere, og leder på ungdomsuddannelserne (gymnasium, handelsskoler, tekniske skoler og produktionsskoler) i Nordjylland.</p>	Udveksling af erfaringer om metoder og tiltag.	Trækningsret
	Foredrag om relevante emner indenfor ungdomskultur	Trækningsret
	Samarbejde om projekter på tværs af skoler.	Trækningsret
	Formidling af den nyeste viden på rusmiddelfeltet	Trækningsret
	Deltagelse i kampagner.	Trækningsret

2. Bilag 3 Misbrugsbehandling

BAGGRUND

Misbrugsområdet omfattes pr. 1. januar 2007 af 2 lovgivninger. Serviceloven, der regulerer stofmisbrugsområdet, og sundhedsloven, der beskriver alkoholbehandling og den lægelige behandling for stofmisbrug (substitutionsbehandling).

Samarbejdet mellem Region Nordjylland og kommunerne i regionen på stofmisbrugsområdet beskrives og reguleres i den årlige rammeaftale. På samme måde, skal det aftales hvordan samarbejdet skal tilrettelægges på alkoholområdet og i forbindelse substitutionsbehandling.

LOVGRUNDLAG

Efter Sundhedslovens § 141 skal kommunalbestyrelsen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Behandlingen skal iværksættes senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugeren har henvendt sig og anmodet om at komme i behandling.

Behandling og rådgivning til alkoholmisbrugere skal ydes anonymt, hvis alkoholmisbrugeren ønsker det.

Efter sundhedslovens § 142 skal kommunalbestyrelsen tilbyde vederlagsfri behandling med euforiserende stoffer til stofmisbrugere (substitutionsbehandling).

Myndigheds- forsynings- og finansieringsansvaret for alkohol- og substitutionsbehandlingen samles i kommunen på samme måde på samme måde som på det sociale område.

SAMARBEJDET

Efter sundhedslovens § 203 skal regionsrådet og kommunalbestyrelserne samarbejde om indsatsen på sundhedsområdet, herunder eksempelvis om varetagelse af alkohol- og substitutionsbehandling.

Efter Sundhedslovens § 141, stk. 4 stiller Regionsrådet efter aftale med de enkelte kommunalbestyrelser i regionen alkoholbehandlingspladser m.v. til rådighed for kommunerne og yder faglig bistand og rådgivning.

Efter § 142, stk. 3 stiller regionsrådet efter aftale med de enkelte kommunalbestyrelser i regionen substitutionsbehandlingspladser m.v. til rådighed for kommunerne og yder faglig bistand og rådgivning.

Kommunerne i regionen Nordjylland har med undtagelse af Aalborg, Thisted og Morsø kommuner aftalt, at Region Nordjylland overtager pligten til at sørge for alkohol- og substitutionsbehandling.

YDELSERNE

Ydelserne vedr. alkohol og substitutionsbehandling leveres af Misbrugscentret Region Nordjylland, der er en enhedsorganisation for både stofmisbrugs- alkohol- og substitutionsbehandling. Ydelserne omfatter forebyggelse, rådgivning og vejledning, udredning, dag- døgn- og ambulans behandling og efterbehandling. Herudover særlige tilbud til unge misbrugere, gravide misbrugere og misbrugere med børn. En specificeret oversigt fremgår af Misbrugscentrets ydelseskatalog.

Desuden ansøger Misbrugscentret Region Nordjylland i efteråret 2007 om satspuljemidler til etablering et behandlingstilbud til gravide alkoholmisbrugere, hvor der er mulighed for at indgå kontrakt om tilbageholdelse i forbindelse med et behandlingsforløb. Ved ophør af puljemidlerne ønsker Region Nordjylland at ydelsen skal indgå i fremtidig rammeaftale.

Tilbud	Ydelse	Lov- grundlag	Driftsherre	Plads- antal	Belæg. %	Takst	Enhed	2008	Budget/overslagsår		
									2009	2010	2011
Misbrugscentret Region Nordjylland	Familiekurser	SUL § 141 SEL § 101	Region Nordjylland	18	95	16.539	Stk.	282.814	282.814	282.814	282.814
	Udredning - Alkoholmisbrugere	SUL § 141	Region Nordjylland	260	95	6.506	Stk.	1.606.945	1.606.945	1.606.945	1.606.945
	Dagbehandling - Alkoholmisbrugere	SUL § 141	Region Nordjylland	22	95	343	Dag	2.613.248	2.613.248	2.613.248	2.613.248
	Døgnbehandling i Vrå - Alkoholmisbrugere	SUL § 141	Region Nordjylland	16	85	1.343	Døgn	6.665.177	6.665.177	6.665.177	6.665.177
	Ambulant behandling - Alkoholmisbrugere	SUL § 141	Region Nordjylland	100	95	107	Dag	3.695.487	3.695.487	3.695.487	3.695.487
	Udredning i døgnregi - Akuthuset	SUL § 141	Region Nordjylland	6	70	1.130	Døgn	1.732.892	1.732.892	1.732.892	1.732.892
	Substitutionsbehandling - Apotekerordning	SUL § 142	Region Nordjylland	75	95	212	Dag	5.525.217	5.525.217	5.525.217	5.525.217
	Substitutionsbehandling - Uden værested	SUL § 142	Region Nordjylland	16	95	171	Dag	951.143	951.143	951.143	951.143
	Substitutionsbehandling - Med værested	SUL § 142	Region Nordjylland	75	95	215	Dag	5.598.115	5.598.115	5.598.115	5.598.115

Målgruppe/Ydelse	Finansierings-form	Budget/overslagsår			
		2008	2009	2010	2011
Misbrugsområdet					
Rådgivningsydelse					
Pårørendesamtaler. Nærmeste pårørende (ægtefælle/samlever, børn, forældre)	Parsamtaler, individuelle samtaler med ægtefælle/samlever. Pårørendedag under gruppeforløb, hvor den/de pårørende inviteres med.	Trækningsret			
Rådgivning og vejledning Alle kan henvende sig for at få en samtale med en behandlingsmedarbejder	Telefonisk eller personlig rådgivning og vejledning i forhold til misbrug.	Trækningsret			
Anonym rådgivning, vejledning, udredning og alkoholbehandling. Der tilbydes åben anonym rådgivning, vejledning til alle, samt mulighed for anonym udredning og behandling til personer med alkoholproblematikker		Trækningsret			